

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 31, No 4 (1980)

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 Έπισημμένο Συμβούλιο άνεγνωρισμένο, άριθμ. άποφ. 5410/19.2.1975
 Πρωτοδικείο Αθήνων.
 Πρόεδρος γιά τό έτος 1979:
 Κων. Τυριάτζης

ΕΚΔΟΤΗΣ: Έκδίδεται υπό άίρετήν πενταμελούς συντακτικής έπιτροπής (Σ.Ε.) μελών τής Ε.Κ.Ε.

ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ: Ό Πρόεδρος τής Σ.Ε. Λουκίας Ένταθίου, Ζαλοκίστα 30, Χαλάνδρι. Τηλ. 6823459

Μέλη Σύνταξης:

- Χ. Παπαούς
- Α. Σαμμένος
- Γ. Δημητριάδης
- Α. Σαραβάνος

Στοιχειώδεια - Έκτύπωση:
 ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ε.Π.Ε.

Άρδήςτου 12 - 16 - Αθήνα
 Τηλ. 9217513 - 9214820
 ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Αθήνα

Ταχ. Διεύθυνση:
 Ταχ. θύρας 546
 Κεντρικό Ταχυδρομείο
 Αθήνα

Λιγνόμας:

Έτησία έσωτερικού	δρχ.	500
Έτησία έξωτερικού	»	1000
Έτησία φοιτητών ήμεδαπής	»	300
Έτησία φοιτητών άλλοδαπής	»	500
Τμή έκάστου τεύχους	»	200
Ιδρύματα κ.λπ.	»	1000

Address: P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

Redaction: L. Ffstathiou
 Zalokosta 30,
 Halandri
 Greece

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 \$ U.S.A. 20 per year.

Δελτίον ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 31
 ΤΕΥΧΟΣ 4

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
 1980

Bulletin OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 31
 No 4

OCTOBER - DECEMBER
 1980

Έπιταγές και έμβόσματα άποστέλονται έπ' όνόματι κ. Στ. Μάλλιση Κτην. Ίνστι. Ύγιανής και Τεχνολογίας Τροφίμων, Ίερά όδός 75, Τ.Τ. 303 Αθήνα. Μάλιστα έπιστολές κ.λπ. άποστέλονται στον κ. Α. Έδσταθίου, Κτηνιατρικό Ίνστιτούτο Φυσιολογίας, Άνεπαργανής και Διατροφής Ζώων, Νεαπόλεως 9-25, Άγία Παρασκευή Άττικής.

Εισβολή της Βαρρόα στην Έλλάδα (VARROA JACOBSONI), μέθοδοι καταπολεμήςεως και σύγκριση αποτελεσμάτων στον Έλλαδικό χώρο

N. ΔΡΙΜΤΖΙΑΣ

doi: [10.12681/jhvms.21467](https://doi.org/10.12681/jhvms.21467)

Copyright © 2019, N. ΔΡΙΜΤΖΙΑΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΔΡΙΜΤΖΙΑΣ Ν. (2019). Εισβολή της Βαρρόα στην Έλλάδα (VARROA JACOBSONI), μέθοδοι καταπολεμήςεως και σύγκριση αποτελεσμάτων στον Έλλαδικό χώρο. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 31(4), 270-275. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21467>

ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΒΑΡΡΟΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (VARROA JACOBSONI), ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ*.

Υπό
Ν. ΔΡΙΜΤΖΙΑ**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την τελευταία τριετία με την εισβολή της Βαρροϊκής άκαριάσεως στη χώρα μας, δημιουργήθηκε ένα μεγάλο πρόβλημα για την Έλληνική Μελισσοκομία.

Τό παράσιτο για πρώτη φορά διαπιστώθηκε στο Έργαστήριο Μελισσοπαθολογίας του Κ.Ι.Α.ΠΑ.Ν. το 1978 από δείγματα μελισσών προελεύσεως περιοχής Έβρου.

Από την έπιτόπια έρευνα που έγινε στην Βορειοανατολική Ελλάδα προέκυψε ότι ή άσθένεια θά πρέπει νά εισέβαλε πολύ νωρίτερα, ίσως γύρω στο 1974, από γειτονικές χώρες όπως ή Βουλγαρία, Τουρκία, Γιουγκοσλαβία.

Μετά τη διαπίστωση της Βαρροϊκής άκαριάσεως, ή Κτηνιατρική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας σέ συνεργασία με τό Έργαστήριο Μελισσοπαθολογίας του ΚΙΛΠΙΑΝ για νά προλάβει την επέκταση, και στη συνέχεια για νά προχωρήσει στη καταπολέμηση, έλαβε σέ πρώτη φάση τά παρακάτω μέτρα:

1. Άπαγόρευσε τίς μετακινήσεις τών μελισσοσμηνών από τά βορειοανατολικά στα νότια και δυτικά διαμερίσματα της χώρας, και επέβαλε τόν υποχρεωτικό έργαστηριακό έλεγχο.
2. Πραγματοποίησε έρευνα σέ όλα τά διαμερίσματα της χώρας για τη διαπίστωση τυχόν μολυσμένων περιοχών.
3. Πραγματοποίησε στίς περιοχές που διακινούνται τά περισσότερα μελισσοσμήνη, ένημερωτικά σεμινάρια για μελισσοτρόφους και Κτηνιάτρους σχετικά με τη διάγνωση και την καταπολέμηση της άσθένειας.
4. Όργάνωσε περιφεριακά έργαστήρια για την καλύτερη έξυπνέτηση τών μελισσοτρόφων.
5. Προώθησε τά αναγκαία φάρμακα στίς κατά τόπους Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και Όργανισμούς.

Δυστυχώς ό τρόπος έκμεταλλεύσεως της μελισσοκομίας στην Ελλάδα (νομαδική μελισσοκομία) και οι κλιματολογικές συνθήκες δέν επέτρεψαν νά συνεχιστούν για πολύ τά απαγορευτικά μέτρα. Τοúτο είχε σάν αποτέλεσμα τη γρήγορη επέκταση της άσθένειας σέ όλη την ήπειρωτική Ελλάδα.

---

*Άνακοινώθηκε στο Διεθνές Συμπόσιο Διαγνώσεως και καταπολέμησης της Βαρροϊκής Άκαριάσεως, 29/9-1/10/80. Oberursel Δ. Γερμανίας.

**Έργαστήριο Μελισσοπαθολογίας του Κτηνιατρικού Ίνστιτούτου Λομωδών και Παρασιτικών νοσημάτων Άθηνών.

Ἐκ τῆς πρώτης στιγμῆς γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς Βαρρόα χρησιμοποιήθηκαν τὰ ἐξῆς ἀκαρεοκτόνα: Φαινοθιαζίνη, Folbex, Sineacar καὶ ἀπὸ τὸ περασμένο ἔτος τὸ Βαρροστάν.

Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἀνάλογα μὲ τὸ φάρμακο, τὸν τρόπο χρήσεώς του, τὴν ἐποχὴ πού χρησιμοποιήθηκε καὶ τὸ μελισσοτρόφο.

Τὸ Ἔργαστήριο Μελισσοπαθολογίας στὴν πρώτη φάση δὲν ἦταν προετοιμασμένο. Προσπάθησε ὁμως νὰ χρησιμοποιήσει τὴν πείρα ὄλων αὐτῶν πού ἐπὶ μία 15ετία ἐργάσθηκαν καὶ ἐργάζονται γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ.

Οἱ συχνές καὶ ἀπομακρυσμένες μετακινήσεις τῶν μελισσοσμηνῶν, ἡ ὑπαίθρια ἐγκατάσταση, ὁ μεγάλος ἀριθμὸς μελισσοσμηνῶν οἱ μικρὲς ἀποστάσεις πού τοποθετεῖται τὸ ἓνα μελισσοσμηνὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο (ἐλλειψις χώρου), ἡ ὄχι καλὴ ὀργάνωση τῶν μελισσοτροφῶν κ.ἄ. μᾶς δημιουργοῦν πολλὰς δυσκολίες στὴν καταπολέμηση τῆς Βαρρόα.

Γιὰ νὰ συγκρίνωμε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀκαρεοκτόνων πού χρησιμοποιήθηκαν κατὰ τῆς ἀσθένειας, πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1979 μιά σειρά ἐρευνῶν στὴν ὑπαίθρο σὲ τρεῖς περιοχὲς μὲ διαφορετικὲς καιρικὲς καὶ κλιματολογικὲς συνθῆκες καὶ ἐποχὲς.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΩΣ

Τὰ μελισσοκομεῖα πού ἐπιλέχθηκαν γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ ἐπισημάνθηκαν ἀπὸ παθολογικὸ ὕλικὸ πού μᾶς προσκομίσθηκε στὸ Ἔργαστήριο καὶ στὴ συνέχεια ἀπὸ τὴν ἐπιτόπιά μας ἐρευνα.

Ἡ προμήθεια τῶν ἀκαρεοκτόνων πού χρησιμοποιήθηκαν ἐγίνε ἀπὸ τὸ ἐμπόριο, ἐκτὸς τὸ D2 πού παρασκευάσθηκε ἀπὸ τὸν γράφοντα στὸ Ἔργαστήριο Μελισσοπαθολογίας τὸ 1967 κατὰ τοῦ Acarapis Woodi.

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ, κάθε παρασκευάσμα δοκιμάσθηκε σὲ κυψελίδια μὲ 400-500 μέλισσες προσβεβλημένες ἀπὸ Βαρρόα καὶ ἐπὶ συνέχεια σὲ κυψελίδια τῶν 4-5 πλαισιοκηθηρῶν μὲ μέλισσες, γόνου καὶ μέλι γιὰ τὴ διαπίστωση τυχόν παρενεργειῶν.

Σ' ὄλες τὶς φάσεις τῆς ἀντιμετώπισεως λήφθηκαν σοβαρὰ ὑπόψη οἱ τοπικὲς συνθῆκες καὶ οἱ δυσκολίες πού συναντᾷ ὁ μελισσοτρόφος.

Χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένα τ' ἀκόλουθα φάρμακα:

α) Μὲ ὑποκαπνισμὸ

Φαινοθιαζίνη: Χρησιμοποιήθηκε σὲ 6 διαφορετικὰ μελισσοκομεῖα καὶ σὲ 630 μελισσοσμήνη.

Ἐναλόγως τῆς σοβαρότητας προσβολῆς, ἐγίναν 3-5 ὑποκαπνισμοὶ κάθε 5 ἢ 7 ἡμέρες. Ἡ φαίνοθιαζίνη τοποθετεῖτο στὸ καπνιστήρι μὲ ἀναμένο ξυλικάρβουνο καὶ παρέχονταν τόσος καπνὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδο, ὅσος χρειαζόταν νὰ καλύψει τὸ ἐσωτερικὸ τῆς κυψέλης. Μετὰ κλείνοταν ἡ κυψέλη γιὰ 15'-20' τῆς ὥρας.

Παρατηρήσεις στὶς μέλισσες: Δὲν παρατηρήθηκε καμμία ἀνωμαλία.

Παρατηρήσεις στὸ γόνου: Καταστρεφόταν ὁ ἀκάλυπτος γόνου.

Ἀποτελέσματα: Καλύτερα ἀποτελέσματα ἀπέδωσε ἡ φαίνοθιαζίνη ὅταν χρησι-

μοποιήθηκε την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου και Οκτωβρίου-Νοεμβρίου που ήταν περιορισμένος ο γόνος και δέν υπήρχε μελισσόσφαιρα.

Στις σοβαρές περιπτώσεις χρειάσθηκε να γίνουν ένωρις 5 υποκαπνισμοί ανά 5 ημέρες και το φθινόπωρο 3 υποκαπνισμοί ανά 5 ημέρες. Παρουσιάσθηκαν όμως πολλές άντικαταστάσεις βασιλισσών.

Folbex: Χρησιμοποιήθηκε σε 7 διαφορετικά μελισσοκομεία και σε 530 μελισσοσμήνη. Ανάλογα με το βαθμό προσβολής έγιναν 3-5 ή και 8 υποκαπνισμοί ανά 5 ή 7 ημέρες.

Για κάθε υποκαπνισμό χρησιμοποιήθηκε μία ταινία που ή καύση της γινόταν στον πυθμένα της κυψέλης από την είσοδο ή επάνω στα πλαίσια τοποθετημένη σε μεταλλικό λαμάκι. Μετά την τοποθέτηση κλείνεται η είσοδος με βρεγμένη λινάτσα. Την άνοιξη και το φθινόπωρο για μία ώρα και τον Ιούλιο-Αύγουστο για 30'-45' της ώρας.

Παρατηρήσεις στις μέλισσες: Δεν παρουσιάσθηκε καμμία άνωμαλία.

Παρατηρήσεις στο γόνο: Δεν παρουσιάσθηκε καμμία άνωμαλία στο γόνο και τα μελισσοσμήνη αναπτύσσονταν κανονικά.

Πολύ καλά αποτελέσματα απέδωσε το Folbex στα μελισσοκομεία που συνδύαζονταν την προηγούμενη της θεραπείας με διεγερτική τροφοδοσία. Στις σοβαρές περιπτώσεις χρειάσθηκαν 6-8 υποκαπνισμοί κάθε 5 ημέρες.

Τα αποτελέσματα, όταν χρησιμοποιηθή σωστά, είναι ικανοποιητικά και δεν επηρεάζει τον γόνο, όμως ή χρησιμοποίησή του αποφεύγεται γιατί απαιτεί συνεχή άπασχόληση και προκαλεί απώλειες από κακή καύση.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει ν' αναφερθεί ότι χάρη στις προσπάθειες και την παρατηρητικότητα του μελισσοτρόφου Α.Κ. από το Κιάτο Κορινθίας ή χρησιμοποίηση του Folbex άπλουστεύθηκε και έγινε πιο αποτελεσματική. Ο πιο πάνω μελισσοτρόφος προσάρμοσε στο έσωτερικό του κοινού καπνιστηριού σταυρωτή πλάκα έτσι ώστε ή χρήση του Folbex να είναι άπλή. Με την επινόηση αυτή μπορεί κάθε μελισσοτρόφος σε μιá ώρα να καπνίζει περισσότερα από 150 μελισσοσμήνη.

Βαρροστάν: Χρησιμοποιήθηκε το τελευταίο 12μηνο σε 3 μελισσοκομεία και σε 650 μελισσοσμήνη. Με κάθε δισκίο Βαρροστάν καπνίσθηκαν 5-8 μελισσοσμήνη. Αυτό έξαρτιόταν από τον πληθυσμό του μελισσοσμήνους, το καπνιστήρι, την απόσταση που βρίσκεται το ένα μελισσοσμήνος από το άλλο και την επιδεξιότητα του μελισσοτρόφου. Πραγματοποιόνταν 3-5 δυνατά καπνίσματα από την είσοδο.

Παρατηρήσεις στις μέλισσες: Το πρώτο 48ωρο παρατηρήθηκε έξω από τις κυψέλες και μπροστά στην είσοδο στην πυθμενοσανίδα 200-500 περίπου μέλισσες να είναι άνήσυχες. Μέσα στην κυψέλη δέν παρουσιάσθηκε καμμία άνωμαλία.

Παρατηρήσεις στο γόνο: Σκοτώνει τον άκάλυπτο γόνο. Μετά το πρώτο 48ωρο συνεχίζετο κανονικά ή ώτοκία και διατροφή του γόνου.

Η θεραπεία που έγινε άργά το φθινόπωρο και τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο με περιορισμένο γόνο, είχε άριστα αποτελέσματα παρ' ότι ή προσβολή ήταν πολύ μεγάλη (50-90%).

Τὰ πειράματα πού έγιναν τὸ καλοκαίρι σὲ κυψέλες μὲ 3-5 πλαίσια γόνου καὶ προσβολὴ ἀπὸ Βαρρόα 60-90% συνυπῆρχε δὲ καὶ εὐρωπαϊκὴ συψηγονία, δὲν ἀπέδωσαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα μετὰ ἀπὸ 2 ὑποκαπιτισμοὺς κάθε 15 ἡμέρες.

Παρ' ὅτι τὰ σκοτωμένα παράσιτα ἦταν πολλὰ, παρατηρήθηκε μετὰ ἀπὸ 9-10 ἡμέρες μεγάλος ἀριθμὸς παρασίτων (2-3 παράσιτα σὲ κάθε νεοεκκολαπτόμενη μέλισσα). Αὐτὸ ἀσφαλῶς ὀφείλεται στὸ σκεπασμένο γόνου πού ἐπιτρέπει κάθε μέρα νὰ ἐκκολάπτονται νέα παράσιτα.

Ἀπὸ τὶς μέχρι σήμερα παρατηρήσεις μας, ἀποδείχθηκε ὅτι τὸ φαρμάκο εἶναι ἀποτελεσματικὸ τὴν ἀνοιξὴ καὶ τὸ φθινόπωρο μέχρι 15 ἡμέρες καὶ τὸ καλοκαίρι, πού εἶναι ζέστη καὶ ξερὴ ἢ ἀτμόσφαιρα 9-10 ἡμέρες. Τὰ μελισσοσμήνη ἐπίσης πρέπει νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένα κυρίως ἀπὸ ἀσθένειες τοῦ γόνου.

β) Μὲ ἐπίπαση

Μαλάθειο: Χρησιμοποιήθηκε σὲ ἓνα μελισσοκομεῖο μὲ 15 μελισσοσμήνη. Ἡ πυκνότητά του ἦταν 1% σκόνισμα ἐπάνω στοὺς κυρηθοφορεῖς σὲ ποσότητα περίπου 1-2 γραμμάρια.

Τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικὰ. Μέσα σὲ μία ὥρα μετρήθηκε μεγάλος ἀριθμὸς παρασίτων. Ἐγίνονταν 2-3 ἐπαναλήψεις κάθε 3-4 ἡμέρες. Μὲ μεγαλύτερη ποσότητα δημιουργήθηκε ἀνωμαλία στὰ μελισσοσμήνη (νεκρὲς μέλισσες), ἐπίσης θανάτωσε τὸν ἀσκέπαστο γόνου. Παρ' ὅλο τὸ μεγάλο ποσοστὸ καταστροφῆς τοῦ παρασίτου, τὰ μελισσοσμήνη δὲν ἀπαλλάσσονται. Ἀπὸ τοὺς μελισσοτρόφους χρησιμοποιήθηκε σὲ μεγάλη κλίμακα λόγω τῆς εὐκόλου χρήσεως καὶ τοῦ ἀσήμαντου κόστους.

Ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐνδεχόμενο ἢ συχνὴ χρῆσι τοῦ Μαλαθείου νὰ προκαλέσει ἐπιπτώσεις στὸ μέλι, κερί καὶ γόνου, πραγματοποιοῦνται σχετικοὶ πειρατισμοί. Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι παρατηρήθηκε μείωση τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς διάρκειας ζωῆς.

Sineacar: Χρησιμοποιήθηκε σὲ 6 μελισσοκομεῖα καὶ σὲ 387 μελισσοσμήνη. Ἀνάλογα μὲ τὸν βαθμὸ προσβολῆς έγιναν 3-5 σκονίσματα πάνω στὶς μέλισσες κάθε 5-7 μέρες μὲ 50-150 γραμ. τοῦ προϊόντος γιὰ κάθε μελισσοσμήνος. Τὰ ἀποτελέσματα στὶς περιπτώσεις πού δὲν ὑπῆρχε γόνος ἦταν μέτρια. Ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχε ἦταν πολὺ περιορισμένα.

Παρατηρήσεις στὶς μέλισσες: Δὲν παρουσιάστηκε καμμία ἀνωμαλία.

Παρατηρήσεις στὸ γόνου: Σκοτώνει τὸν ἀκάλυπτο γόνου, ἰδίως ὅταν τὸ σκόνισμα γίνεται ἐπάνω σ' αὐτόν.

Παρουσιάζει δυσκολία στὴν ἐφαρμογὴ λόγω τοῦ χρόνου πού ἀπαιτεῖ καὶ τῆς δαπάνης.

γ) Μὲ ἀναθυμίαση

D2: Χρησιμοποιήθηκε σὲ 7 μελισσοκομεῖα καὶ σὲ 60 μελισσοσμήνη, σὲ φιαλίδια τῶν 25 κ. ἐκ. καὶ στὴ συνεχεῖα σὲ ἀπορροφητικὸ χαρτί μέσα σὲ μικρὴ σακκούλα νάυλον.

Τοποθετεῖται στὸν πυθμένα μέσα στὴν κυψέλη ἢ ἐπάνω στὰ πλαίσια ἀφοῦ πρῶτα ἀνοιχθῇ μία τρύπα.

Ἡ θεραπεία διαρκεῖ περίπου 10 ἡμέρες τὴν ἀνοιξη καὶ τὸ φθινόπωρο καὶ μία ἐβδομάδα τὸ καλοκαίρι.

Πραγματοποιοῦνταν 3-4 ἐπαναληπτικὲς τοποθετήσεις κάθε 8-10 ἡμέρες.

Παρατηρήσεις στὶς μέλισσες: Δὲν παρατηρήθηκε καμμία ἀνωμαλία.

Παρατηρήσεις στὸ γόνου: Στὰ μελισσοσμήνη πού χρησιμοποιήθηκε τὸ D2 ὁ γόνου ἀναπτύχθηκε κανονικά.

Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικά κυρίως ὅταν ὁ γόνου ἦταν περιορισμένος. Τὸ D2 πρέπει νὰ τοποθετεῖται 3-4 φορές κάθε ἐβδομάδα ὅταν ὑπάρχει γόνου.

Σὲ μελισσοσμήνη πού ἡ προσβολὴ τοῦ γόνου ἔφθανε περίπου τὸ 90%, μετὰ ἀπὸ τρεῖς διαδοχικὲς θεραπείες παρατηρήθηκε ἐξυγίανσή του σὲ σημαντικὴ ἔκταση. Μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἐβδομάδες θεραπεία, στὰ μελισσοσμήνη πού ὑπῆρχε σκεπασμένος γόνου βρέθηκαν πολὺ λίγα παράσιτα στὶς νεοεκκολαπτόμενες μέλισσες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς βαρροϊκῆς ἀκαριάσεως (Varroatose Bekämpfung) χρησιμοποιήθηκαν 2.272 μελισσοσμήνη ἀπὸ τὴν ἀνοιξη τοῦ 1979 μέχρι τὸν Αὐγούστου τοῦ 1980 σὲ τρεῖς διαφορετικὲς περιοχὲς καὶ παρατηρήθηκαν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

1. Τὴν ἐποχὴ πού δὲν ὑπῆρχε γόνου ἢ αὐτὸς ἦταν περιορισμένος, καλύτερα ἀποτελέσματα καὶ δραστηρότητα μεγαλύτερης διάρκειας στὴν καταπολέμηση τῆς βαρρόα παρουσίασε τὸ Βαρροστάν. Ἐκεῖ πού ἔγινε κατάχρηση παρουσιάσθηκε στὰ μελισσοσμήνη ἐξωτερικὰ μικρὴ ἀνωμαλία. Μερικὲς μέλισσες περιφερόνταν ἀνήσυχες στὸ πρῶτο 48ωρο καὶ σκοτώθηκε ὁ ἀσκέπαστος γόνου. Ἐσωτερικὰ δὲν παρατηρήθηκε ἄλλη ἀνωμαλία ἢ ἀπώλεια βασιλισσῶν.
- 2) Τὸ Folbex, ἐκεῖ πού ἔγινε σωστὴ ἢ χρῆση του, παρουσίασε καλὰ ἀποτελέσματα χωρὶς νὰ προξενήσει ζημιὰ στὸ γόνου ἢ ἀπώλεια βασιλισσῶν. Ἀποφεύγεται ὅμως ἡ χρῆση τοῦ Folbex ἀπὸ τοὺς μελισσοτρόφους, γιατί ἀπαιτεῖ πολὺ χρόνο καὶ εἶναι δυσκολόχρηστο. Γιὰ νὰ ξεπεραστεῖ αὐτὴ ἡ δυσκολία ὁ μελισσοτρόφος Α.Κ., χάρη στὴν παρατηρητικότητά του, προσάρμοσε (τοποθέτησε) μία σταυρωτὴ πλάκα στὸ καπνιστήρι. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ μελισσοτρόφος μπορεῖ σὲ μία ὥρα νὰ καπνίσει μὲ Folbex περισσότερο ἀπὸ 150 μελισσοσμήνη, οἰκονομικότερα καὶ μὲ καλύτερα ἀποτελέσματα.
3. Τὸ Μαλάθειο παρουσίασε σχετικὰ καλὰ ἀποτελέσματα, τὴν ἐποχὴ πού δὲν ὑπάρχει γόνου. Ὅταν ὑπάρχει γόνου παραιτηρήθηκαν ζημιὲς καὶ μείωση τῆς ζωῆς τῶν μελισσῶν. Ὑπάρχουν πολλὰ ἐρωτήματα γιὰ τὶς πιθανὲς ἐπιπτώσεις στὰ προϊόντα τῶν μελισσῶν γι' αὐτὸ θὰ συνεχισθεῖ ἡ ἔρευνα.
4. Τὸ D2 ἔδωσε ἐπίσης καλὰ ἀποτελέσματα καὶ δὲν ἐπηρεάσε τὸν γόνου. Ὅμως δὲν εἶναι βιομηχανοποιημένο καὶ συνεχίζεται ἡ ἔρευνα γιὰ τὴν ἀπλοποίηση τῆς χρήσεώς του.

5. Τὴν ἐποχὴ πού δὲν ὑπῆρχε γόνος, καλὰ ἦταν καὶ τὰ ἀποτελέσματα ὑποκαπνισμοῦ μὲ φαινοθιαζίνη. Ἐπηρεάζεται ὁμοῦς ὁ ἀσκέπαστος γόνος.

6. Τὸ Sineacar παρ' ὄλο ὅτι ἦταν λιγώτερο τοξικὸ γιὰ τὸ γόνου, σὲ σχέσηη μὲ τὸ Βαρροστάν, Φαινοθιαζίνη καὶ Μαλάθειο, τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν μέτρια.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς μποροῦμε νὰ ἰσχυρισθοῦμε ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δραστηκότητα τοῦ ἰδιοσκευάσματος πού θὰ χρησιμοποιηθεῖ, τὰ ἀποτελέσματα ἐξαρτῶνται καὶ ἀπὸ τὸν μελισσοτρόφου πού θὰ τὰ χρησιμοποιήσει.

Ἀπὸ τὴν ἐμπειρία πού ἀποκτήθηκε μέχρι σήμερα καὶ τὰ προγράμματα πού ἐφαρμόσθησαν στὶς ἄλλες χώρες, προκύπτει ὅτι ἀπαιτεῖται συντονισμένη συννεργασία Κράτους-Μελισσοτρόφων γιὰ μιὰ τοῦλάχιστον τριετία, γιὰ τὴν καλύτερη ἀντιμετώπιση τῆς Βαρρόα.

ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΑ

NEWS

2ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Τὸ 2ο Πανελλήνιο Κτηνιατρικὸ Συνέδριου θὰ γίνη στὴ Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὶ 27-30 Σ/βρίου 1981, στὶς αἴθουσες τοῦ Ξενοδοχείου «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΠΑΛΛΑΣ» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας, Βορείου Ἑλλάδος καὶ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν.

Τὸ 1ο Πανελλήνιο Κτηνιατρικὸ Συνέδριου, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἦταν τὸ πρῶτο, ἐκάλυψε ἓνα μεγάλο μέρος τῆς Κτηνιατρικῆς Ἐπιστήμης, τὸ δεῦτερο ὁμοῦς ὅπως καὶ τὰ ἐπόμενα θὰ πρέπει νὰ ἔχουν θέματα πιὸ περιορισμένα καὶ ἐξειδικευμένα ὥστε νὰ μπορεῖ ἡ ἐξέτασή τους νὰ γίνεται σὲ βάθος.

Ἐτσι τὸ Δ.Σ. τῆς Ἑλληνικῆς Κτηνιατρικῆς Ἐταιρείας ἀποφάσισε μοναδικὸ θέμα τοῦ 2ου Πανελληνίου Κτηνιατρικοῦ Συνεδρίου νὰ εἶναι:

Ἡ ὑγιεινὴ τῶν τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως καὶ οἱ ἐπιπτώσεις τῆς ἐπὶ τῆς Δημόσιας Ὑγείας καὶ τῆς Οἰκονομίας.

Ἐννοεῖται ὅτι στὸ θέμα αὐτὸ περιλαμβάνονται ὄλα τὰ τρόφιμα ζωϊκῆς προε-